

سیرۃ نامہ

از ولادت تا ایفائے نقش در فتوحات

علی کورانی عاملی

شرکت چاپ و نشرین الملل

عنوان کتاب: سیره نامه امیرالمؤمنین (از ولادت تا ایفای نقش در فتوحات)

تألیف: علی کورانی عاملی

مترجم: سید ابوالقاسم حسینی (زرقا)

مدیریت هنری: گروه هنری شرکت چاپ و نشرین الملل

ناشر: چاپ و نشرین الملل * چاپ: اول، بهمن ۱۳۸۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه * قیمت: ۱۶۵،۰۰۰ تومان

www.ketab.ir

سرشناسه: کورانی، علی، ۱۹۴۴ - م. Kurani, Ali

عنوان قراردادی: سیره امیرالمؤمنین من الولاده الی دوره فی الفتوحات. فارسی

عنوان و نام پدیدآور: سیره نامه امیرالمؤمنین: از ولادت تا ایفای نقش در فتوحات/ علی کورانی عاملی؛ مترجم: سید ابوالقاسم حسینی (زرقا).

مشخصات نشر: تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشرین الملل، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۸۱۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۴-۸۸۶-۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: از ولادت تا ایفای نقش در فتوحات.

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.

موضوع: Ali ibn abi-Talib, Imam I, ۶۶۱-۶۶۱

شناسه افزوده: حسینی، سید ابوالقاسم، ۱۳۴۱-، مترجم

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشرین الملل

رده بندی کنگره: BP۳۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱

شماره کتابشناسی: علی، ۸۵۶۰۷۲۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

تاریخ درخواست: ۱۴۰۰/۰۸/۱۲

کد پیگیری: ۸۵۵۳۱۹۳

.....	۲۵	✦ سخن نویسنده
.....	۲۷	✦ صحنه‌های تکان دهنده در حاشیه عاشورا
.....	۲۸	✦ ریشه‌های ستمگری
.....	۳۳	✦ سخنی در باره سبک‌های سر و قیام
.....	۳۷	✦ پیش از آفرینش، من و علی، یک نور بودیم
.....	۳۹	✦ ۱. مآخذ شیعه و سنی، احادیث عالم نور را روایت کرده‌اند
.....	۴۳	✦ ۲. برگرفته‌هایی از احادیث جهان نورها
.....	۴۶	✦ خداوند از آفریدگان بر ولایت محمد و خاندانش علیه السلام پیمان گرفت
.....	۴۹	✦ جهان‌های وجود ما پیش از این جهان
.....		✦ ۳. فاطمه بنت اسد علیها السلام نخستین بانوی بنی هاشم بود
.....	۵۱	✦ که از همسری هاشمی فرزند آورد
.....	۵۱	✦ ۴. علی علیه السلام در کعبه، در سی سالگی رسول خدا صلی الله علیه و آله زاده شد
.....	۵۳	✦ ۵. نام و نسب علی علیه السلام
.....	۵۵	✦ ۶. نام ابوطالب علیه السلام
.....	۵۶	✦ ۷. رسول خدا علی علیه السلام را در حالی که کودکی کوچک بود، از ابوطالب علیه السلام گرفت
.....	۵۸	✦ ۸. نسب و مشخصات ظاهری علی علیه السلام
.....	۵۸	✦ ۹. کوشیده‌اند تا ظاهر علی علیه السلام را نازیباً جلوه دهند

✽ علی علیه السلام از کودکی تا بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله ۶۳

۱. خدا خواست که وی در کعبه زاده شود ۶۵
۲. در زمان نوزادی، بند قنداقش را گسست ۶۵
۳. او محبوب رسول خدا صلی الله علیه و آله و خدیجه رضی الله عنها بود ۶۶
۴. در زمان نوزادی، ماری را کشت که قصد نیش زدنش را داشت ۶۶
۵. کودکی بزرگ‌تر از خود را نگاه داشت تا در چاه نیفتد ۶۶
۶. با کودکان بزرگ‌تر از خود مبارزه می‌کرد و آنان را بر خاک می‌افکند ۶۷
۷. راه را بر اسب رمیده می‌بست و آن را نگاه می‌داشت ۶۷
۸. سنگ‌های سنگین را که مردان از برداشتن آن عاجز بودند، حمل می‌کرد ۶۷
۹. ستون‌های سنگی را از کوه می‌کند و حمل می‌نمود ۶۸
۱۰. وی بر سنگ ضربه می‌زد و در آن اثر می‌گذاشت ۶۹
۱۱. با شمشیرش بر سنگ ضربتی زد و آن را شکافت ۶۹
۱۲. با خاتم خود بر سنگ مهر می‌زد ۶۹
۱۳. قُصَم به سراغتان آمد؛ قُصَم به سراغتان آمد! ۶۹
۱۴. پیش از بعثت، همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله به دریا می‌رفت و با هم نماز می‌خواندند ۷۰
۱۵. چهار سال پیش از بعثت و سه سال پس از آن، رسول خدا صلی الله علیه و آله نماز گزارده ۷۱
۱۶. رسول خدا صلی الله علیه و آله در دوران هجرت، علی را یک روز ندید و خدیجه رضی الله عنها ۷۱
- به جستجوی او رفت ۷۴
۱۷. هنگامی که خداوند پیامبر را مبعوث نمود، علی علیه السلام با او در حراء بود ۷۵
۱۸. عقیل در کودکی به علی علیه السلام زورگویی می‌کرد و شرط می‌نهاد که پیش از دوا دادن به خودش، باید به علی دوا دهند! ۷۶

✽ علی علیه السلام از بعثت تا هجرت ۷۷

۱. علی علیه السلام نخستین کسی بود که به اسلام گروید و به پیامبر ایمان آورد ۷۹
۲. مأمون گواهی می‌دهد که علی و فرزندانش علیهم السلام از مردم متمایزند ۸۲
۳. علی علیه السلام در یازده سالگی پاسدار مخصوص رسول خدا صلی الله علیه و آله بود ۸۳
۴. رسول خدا صلی الله علیه و آله او را در کودکی وزیر خود ساخت و اطاعتش بر صحابه واجب گشت ۸۵
۵. پیامبر او را وصی خود ساخت و این رویدادی سنگین بود که ۸۵

۸۸		مایه خشم قریش شد
۹۰		۶. از آغاز بعثت، خلافت علی علیه السلام قطعی و معین بود
۹۱		۷. در دوره محاصره در شعب ابی طالب، مسؤولیت علی علیه السلام افزایش یافت
		۸. رسول خدا صلی الله علیه و آله وی را برای مأموریتی به حبشه فرستاد
۹۲		و او شرافت دو هجرت را دارا گشت
۹۳		۹. اندوه رسول خدا صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام در وفات ابوطالب
۹۵		۱۰. پنهان شدن وی همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله در حجون
۹۶		۱۱. علی علیه السلام در سفر رسول خدا صلی الله علیه و آله به طائف همراه وی بود
۹۶		۱۲. علی علیه السلام در دعوت قبایل در موسم حج، همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله بود
۹۸		۱۳. علی علیه السلام از انصار برای رسول خدا صلی الله علیه و آله بیعت گرفت
۹۸		۱۴. خوابیدن وی در بستر رسول خدا صلی الله علیه و آله و فداکاری برای وی
۹۸		۱. قریش احساس نمود که رسول خدا صلی الله علیه و آله هر لحظه در صدد هجرت است
۱۰۰		۲. گزارش مبارک و ابورافع
۱۰۳		۳. مهاجمان گرداگرد خانه، محلقه زده، مراقب بودند
۱۰۳		۴. گزارش مناقب
۱۰۵		۵. راویان دستگاه سلطه، نمی خواهند پیدایش کنند
۱۰۵		۶. این آیه را شامل دیگران هم می دانند
۱۰۶		۷. ادعای دیگر
۱۰۶		۸. تلاش معاویه برای تحریف حقیقت
۱۰۷		۹. انکار ناصبیان
۱۰۷		۱۰. شبهه هایی در باره این رویداد
۱۰۸		۱۱. علی علیه السلام وسایل هجرت رسول خدا صلی الله علیه و آله را آماده ساخت
۱۱۰		۱۲. علی علیه السلام امانت های رسول خدا صلی الله علیه و آله را هنگام روز و آشکارا تحویل داد
۱۱۱		۱۳. علی علیه السلام با قریش رویارو شد و تصمیم خود برای هجرت را اعلان کرد
۱۱۲		۱۴. نخستین نبرد علی علیه السلام در ۲۳ سالگی
۱۱۲		۱۵. علی علیه السلام دسیسه مالی ابوسفیان و هند را بی اثر ساخت
		۱۶. رسول خدا صلی الله علیه و آله در قبا به انتظار علی علیه السلام ماند و برایش نامه نوشت و اطمینانش
۱۱۴		بخشید

- ۱۷. علی علیه السلام جنگاوران قریش را فراری می دهد و فرمانده آنان را می کشد ۱۱۴
- ۱۸. علی و مادرش پیاده به سوی رسول خدا صلی الله علیه و آله مهاجرت نمودند ۱۱۵
- ۱۹. در ستایش علی علیه السلام و فاطمه ها در مسیر هجرت، آیاتی نازل گشت ۱۱۶
- ۲۰. راویان دستگاه سلطه در باره روایت هجرت امیرالمؤمنین علیه السلام تنگ چشمی کرده اند ۱۱۷
- ۲۱. افتخارات علی علیه السلام را به سرق برده، به عمر بخشیدند! ۱۱۸
- ۲۲. شادمانی رسول خدا صلی الله علیه و آله از رسیدن علی علیه السلام ۱۲۰
- ۲۳. رسول خدا صلی الله علیه و آله در قبا به انتظار علی علیه السلام ماند و ابوبکر او را ترک کرد ۱۲۱

• علی علیه السلام همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله در مدینه ۱۲۳

- ♦ خانه علی علیه السلام کنار خانه پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۲۵
- ۱. هنگامی که امیرالمؤمنین علیه السلام هجرت نمود، پیامبر صلی الله علیه و آله برایش خانه ای ساخت . ۱۲۵
- ۲. ابوبکر پس از هجرت، در منطقه سنع منزل گزید ۱۲۷
- ۳. عمر در عوالی مدینه مسکن گزید ۱۲۸
- ۴. رسول خدا صلی الله علیه و آله به علی علیه السلام همچون دیگر مهاجران، زمینی داد ۱۲۸
- ۵. علی علیه السلام شاگرد مخصوص رسول خدا صلی الله علیه و آله بود ۱۲۹
- ۶. به اجماع امت، علی علیه السلام از همه صحابه داناتر بود ۱۳۲
- ۷. علی علیه السلام عهدنامه ها و بیشتر نامه های رسول خدا صلی الله علیه و آله را می نگاشت ۱۳۳
- ۸. علی علیه السلام همه زندگی اش را صرف پیشبرد رسالت پیامبر می کرد و تنها اندکی به معیشت خود می پرداخت ۱۳۴
- ۹. علی علیه السلام در ساختن مسجد پیامبر و خانه اش تلاش نمود ۱۳۴
- ۱۰. عثمان به عمار، زورگویی نمود و علی علیه السلام و پیامبر صلی الله علیه و آله عمار را حمایت کردند ۱۳۴
- ۱۱. رسول خدا صلی الله علیه و آله میان مسلمانان پیوند برادری برقرار نمود و علی علیه السلام را برادر خود ساخت ۱۳۶
- ۱۲. معنای پیوند برادری میان پیامبر صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام ۱۳۷
- ۱۳. خداوند به پیامبرش فرمان داد که مسجدش را پاک سازد. از این رو، وی همه درهای گشوده به آن را بست ۱۳۷
- ۴. به دلیل این استثنا، به علی علیه السلام حسد ورزیدند و «حدیث دریچه» را ساختند! ۱۴۲

- ۵. در خانه ابوبکر را همان دریچه دانسته‌اند تا تناقض را حل کنند! ۱۴۳
- ۶. ابن حجر می‌گوید تا مشکل در دریچه ابوبکر را حل کند ۱۴۵
- ۷. برخی از ایشان اعتراف نموده‌اند که حدیث خوچه، ساختگی است ۱۵۰
- علی علیه السلام در نبردهای پیامبر صلی الله علیه و آله پیش از بدر ۱۵۱

• علی علیه السلام قهرمان نبرد بدر بزرگ ۱۵۳

- ♦ ۱. علی علیه السلام نازل شدن فرشتگان را حس کرد و آنان به او سلام دادند ۱۵۵
- ♦ ۲. خضر علیه السلام پیش از نبرد بدر، به وی دعایی آموخت ۱۵۶
- ♦ ۳. بدر نخستین نبردی بود که علی علیه السلام در آن حضور یافت ۱۵۷
- ♦ ۴. ستاره علی علیه السلام در بدر درخشیدن گرفت ۱۵۸
- ♦ ۵. علی علیه السلام نبرد می‌کرد و سپس بازمی‌گشت تا از سلامت رسول خدا صلی الله علیه و آله اطمینان یابد ۱۶۲
- ♦ ۶. رسول خدا صلی الله علیه و آله علی علیه السلام را در بدر ستود و دستش را بالا برد ۱۶۲
- ♦ ۷. جبرئیل و میکائیل و عزرائیل با وی بودند ۱۶۳
- ♦ ۸. بدر سومین امتحان برای المؤمنین علیهم السلام بود ۱۶۳
- ♦ ۹. گزاف‌گویی راویان دستکامسلطه و بهره‌همحابه‌بدری، به جز علی ۱۶۶
- ♦ ۱۰. مگر بدر، جز برای علی علیه السلام بود؟ ۱۶۷
- ♦ ۱۱. پیامبر مثنی‌خاک در بدر باشید و فرشتگان در نبرد حضور یافتند ۱۶۸
- ♦ ۱۲. علی علیه السلام پرچمدار رسول خدا صلی الله علیه و آله در دنیا و آخرت است ۱۶۹
- مقام پرچمداری پیامبر ۱۷۱
- ♦ ۱۳. شمار کسانی که علی علیه السلام در بدر به قتل رساند ۱۷۲
- ♦ ۱۴. نخستین پرونده دادخواهی در قیامت از آن علی علیه السلام است ۱۷۳
- در دادگاه قیامت، علی نخستین مظلوم است ۱۷۳
- ♦ ۱۵. ذوالفقار را جبرئیل در نبرد بدر آورد ۱۷۵
- ۱. ذوالفقار را جبرئیل برای رسول خدا صلی الله علیه و آله فرود آورد ۱۷۵
- ۲. آن را به دلیل شکاف هایش ذوالفقار نامیدند و نیز به این دلیل که هر کس با آن ضربت می‌خورد، به فقر دچار می‌گشت ۱۷۶
- ۳. من هستم: جوانمرد، فرزند جوانمرد و برادر جوانمرد ۱۷۸
- ۴. هر که از ذوالفقار ضربت خورد، وارد دوزخ شد ۱۷۹

- ۵. ذوالفقار کج می شد و علی علیه السلام با زانویش آن را راست می کرد. ۱۷۹
- ۶. روز احد، شمشیر وی شکست و پیامبر ذوالفقار را به او بخشید. ۱۷۹
- ۷. حسین علیه السلام در روز عاشورا با ذوالفقار نبرد نمود. ۱۸۱
- ۸. ذوالفقار در زمره میراث پیامبر صلی الله علیه و آله است. ۱۸۲
- ۹. ذوالفقار از نشانه های امام است. ۱۸۳
- ۱۰. مسور بن مخرمه، آن را از امام سجاد علیه السلام خواست. ۱۸۳
- ۱۱. برخی گفته اند که ذوالفقار شمشیر منبه بن حجاج بود. ۱۸۴
- ۱۲. عباسیان و حسینیان، ادعای ذوالفقار را داشتند. ۱۸۴
- ۱۳. چرا جبرئیل ذوالفقار را همراه نام علی علیه السلام نازل کرد؟ ۱۸۵
- ♦ ۱۶. خداوند خمس را برای بنی هاشم نهاد و قریش این حق را از آنان دریغ کرد. ۱۸۶
- ♦ کشتگان بدر، مانند هولوکاست قریش بودند! ۱۸۹
- ۱. نبرد بدر ضربتی ویرانگر برای قریش بود. ۱۸۹
- ۲. برای کشتگان بزرگ ترین نوحه خوانی را ترتیب دادند. ۱۸۹
- ۳. گستاخی قریش از علی علیه السلام ۱۹۱
- ۴. قریش حتی بر همسران پیامبر صلی الله علیه و آله از نهاد. ۱۹۱
- ۵. عمر در باره خودش گفته که روز بدر، از نبود علی علیه السلام گشاید. ۱۹۱
- ۶. سخن پیامبر صلی الله علیه و آله با علی علیه السلام. ۱۹۲
- ۷. سخن علی علیه السلام. ۱۹۲
- ۸. اعتراف ابن ابی الحدید. ۱۹۳
- ۹. سروده های فراوان شاعران قریش. ۱۹۴
- ۱۰. دو شیخ قریشی شراب نوشیدند و بر کشتگان بدر نوحه سر کردند! ۱۹۶
- ۱۱. تناقض قریشیان، بسی مایه شگفتی است! ۱۹۹
- ۱۲. پیامد برپایی خلافت بر خون خواهی از بنی هاشم. ۲۰۰
- ✽ پیامبر صلی الله علیه و آله فاطمه را به ازدواج علی علیه السلام درمی آورد. ۲۰۳
- ♦ ۱. دروغ های فراوان بر ضد علی علیه السلام در احادیث ازدواجش با فاطمه علیها السلام. ۲۰۵
- ♦ ۲. بزرگان صحابه از فاطمه خواستگاری کردند و پیامبر درخواستشان را نپذیرفت. ۲۰۶
- ♦ ۳. ای پیامبر! نور را به ازدواج نور درآور! ۲۰۷

۴. چرا خداوند به جای پدر فاطمه، کار ازدواجش را سرپرستی نمود؟ ۲۰۹
۵. بخشی از روایات استوار درباره ازدواج علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام ۲۱۱
۶. خواستگاری رسمی علی علیه السلام و پاسخ رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۱۵
۷. برپایی جشن عروسی فاطمه علیها السلام در آسمان ۲۱۶
۸. رسول خدا صلی الله علیه و آله خانه فاطمه علیها السلام و علی علیه السلام را فراهم ساخت ۲۱۷
۹. لوازم خانه علی علیه السلام و فاطمه علیها السلام ۲۱۷
۱۰. مجلس ولیمه عروسی یک ماه پس از عقد برگزار شد ۲۱۸
۱۱. مراسم زناشویی علی علیه السلام در پی بازگشت از بدر ۲۱۹
- ❖ علی علیه السلام قهرمان نبرد احد ۲۲۳
۱. پیروزی مسلمانان بر دشمن در نوبت اول ۲۲۵
۲. شکست مسلمانان پس از پیروزی شان ۲۲۸
۳. در آغاز کار، چند تن همراه رسول خدا صلی الله علیه و آله پایداری کردند ۲۳۰
۴. پیامبر و علی تنها ماندند ۲۳۱
۵. مشرکان همه همّت خود را برای قتل پیامبر صلی الله علیه و آله در احد به کار بستند ۲۳۲
۶. سخت ترین روز پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۳۴
۷. دشوارترین لحظه ها در زندگی علی علیه السلام ۲۳۴
۸. جبرئیل فرود آمد و همراه پیامبر ماند تا مشرکان گریختند ۲۳۵
۹. پیامبر پیراهن خود را که با آن در احد زخمی شد، به علی هدیه نمود ۲۳۶
۱۰. چرا قریش عقب نشست و به مدینه حمله نکرد؟ ۲۳۶
۱۱. علی علیه السلام قهرمان احد و عامل پیروزی های آن ۲۳۷
۱۲. علی علیه السلام هشتاد زخم برداشت و بند آرنجش شکست و رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۳۸
- او را بهبود بخشید ۲۳۸
۱۳. دوست داشتن علی علیه السلام کاری است واجب که ترک آن مجاز نیست ۲۴۰
۱۴. فاطمه زهرا علیها السلام همچون باز، در قلب میدان نبرد فرود آمد ۲۴۱
۱۵. پیامبر گریختگان را به نامشان فراخواند و علی را به دنبال آنان فرستاد ۲۴۲
۱۶. پیامبر، خود، مشرکان مهاجم را به قتل رساند ۲۴۴
۱۷. آنان که به عهد خود با خدا صادقانه وفا کردند ۲۴۴

این پیشگفتار را بر کتاب «السيرة المختصرة لأئمة المؤمنين علیهم السلام» نگاشته بودم که در سال ۱۴۲۵ ق انتشار یافت. اکنون به مناسبت هجوم وهابیان به زائران امام حسین علیهم السلام آن پیشگفتار را در این جا بازمی آورم.

بسم الله الرحمن الرحيم
سپاس و ستایش، خداوند جهان را درود بر سرور و پیامبران محمد و خاندان پاک و پاک نهادش باد.

| صحنه های تکان دهنده در حاشیه عاشورا |

صحنه های تکان دهنده از کربلا و کاظمین در عراق و کویته در پاکستان که شبکه های ماهواره ای در روز عاشورا به نمایش نهادند، وجدان جهانیان را به لرزه انداخت و در جان ها انواع احساسات آمیخته به نفرت و اندوه را برانگیخت. جنایتکاران در میان انبوه مؤمنانی که برای زیارت قبرنواده پیامبرشان علیهم السلام به کربلا آمده بودند و اشک اندوه می ریختند و نوای ولایت سر می دادند، مواد منفجره پرتاب نمودند. پیش از این نیز مردم شنیده بودند که کسی در مکان های عبادی مواد منفجره پرتاب نماید و ده ها تن را کورکورانه به قتل برساند. اما شنیدن این خبر برایشان تازه بود که این بینوا را استادان پرهیزگارش (۱) برای چنین جنایتی آماده ساخته و تشویق کرده بودند که مواد منفجره را به بدن خود ببندد و خودش را در میان جمعیت برگزار کننده مراسم دینی منفجر نماید تا همراه با وی بیست یا پنجاه تن از آن مردم، از بزرگ و کوچک و زن و کودک، کشته شوند؛ کسانی که تنها گناهشان حضور در مراسمی دینی بوده است!

از سوی دیگر، این صحنه‌ها باعث شد که احساس تعظیم در برابر هوشیاری و برخورد قدرتمندانه شیعیان با این حوادث، برانگیخته گردد. خبرنگاران شبکه‌های ماهواره‌ای تعجب خود را از دو چیز اعلان کردند:

یک. در مکان انفجارهای کربلا و صحنه‌های رعب‌انگیز آن، ترس و وحشت مردم بسیار سریع پایان یافت و داوطلبان در آن جا به انتقال مجروحان و گردآوری اجساد و اعضای پیکرها پرداختند و در همان حال، میلیون‌ها تن از مردم، حتی کسانی که نزدیک همان مکان بودند، اعمال مقدس و مهم تر خود را ادامه دادند؛ یعنی به مراسم عزاداری امام حسین علیه السلام در دسته‌های روان به سوی حرم مقدس یا در حال بازگشت از آن، تداوم بخشیدند، در حالی که برسوگ سید شهیدان اشک می‌ریختند و نوحه می‌خواندند و غمگینانه سینه می‌زدند.

فردی که چند متر تا محل انفجارهای کربلا فاصله داشت، به من گفت: «زائران امام حسین علیه السلام مرا شگفت زده کردند. تازه دقایقی گذشته بود که در دسته‌های عزاداری خود، همان شعار مشهورشان را می‌دادند: «أبَدُ وَاللَّهِ مَا نَنْسِي حُسَيْنًا: به خدا سوگند! هرگز حسین را از یاد نمی‌بریم». و برخی نیز این شعار را افزودند: «به خدا سوگند! با انفجار نیز هرگز حسین را از یاد نمی‌بریم». و آن گاه، به مراسم خود ادامه دادند، گویا هیچ اتفاقی نیفتاده است!» دو آنان به سرعت تصمیم گرفتند که بر این صبر و صیبری و خویشتن‌داری ورزند. بدین سان، روشن شد که شیعیان در میان خود و از پیش، با نظر اجماعی مراجع و همگان، تصمیم قاطع گرفته‌اند که به فتنه مذهبی و طوائفی گرفتار نشوند.

| ریشه‌های ستمگری |

نکته مهم‌تری که این رویدادهای فاجعه‌انگیز در ذهن اهل دقت، برانگیخت، تأمل در آن ریشه‌های فکری و تاریخی بود که کشتن انسان شیعه را روشی دینی قلمداد می‌نماید و بر آن اساس، افراط‌گرایان، عوام را با این نوع نگاه تربیت می‌نمایند و ایشان را قانع می‌کنند که انسان شیعه مشرک و خونس هدر است و آنان وظیفه دارند تا با ریختن خون و غارت اموال و دریدن ناموس وی، به خداوند تقرب جویند! این نگرش چه هنگام در تاریخ اسلامی ما پدیدار گشت و چگونه تطور یافت؟ ریشه‌های این موج تکفیر یا مباح شمردن ریختن خون‌ها در دوره ما، به متوکل عباسی بازمی‌گردد. این خلیفه، مذهب حنبلیان تجسیم‌گرا [قائل به جسمانیت

خداوند] را برگزید و در بغداد چریک‌هایی را برای حمله به مجالس عاشورا و بازداشتن شیعیان از برپایی مراسم آن تشکیل داد. او حزب خود را اهل حدیث، محدثان، و اهل سنت نامید، در حالی که مسلمانان آنان را حنبلیان تجسیم‌گرا و نیز ناصبیان خوانده‌اند.

ذهبی گزارش نموده که پیشوای نامدار، امام بغوی، این نام‌گذاری را که متوکل برای حزب خود برگزیده، به ریشخند گرفته است. او گوید: ابوالقاسم بغوی در محله نهر طابق، از کنار در مسجدی عبور کرد. صدای کسی را شنید که حدیث می‌گفت. پرسید: «این کیست؟» گفتند: «ابن صاعد.» گفت: «همان بچه؟» گفتند: «آری.» گفت: «به خدا سوگند! از این جا عبور نخواهم نمود، مگر این که در همین مکان، مجلس حدیث خوانی برپا دارم.» پس بر سکویی رفت و نشست. اصحاب حدیث، او را دیدند و برخاستند و ابن صاعد را تنها نهادند. سپس گفت: «پیش از آن که این محدثان زاده شوند، احمد بن حنبل برای ما حدیث گفت. پیش از آن که این محدثان زاده شوند، طلوت [بن عباد] و ابونصر تمار برای ما حدیث گفتند.» آن گاه، شانزده حدیث را از شانزده شیخ املاء نمود که جز او کسی نمانده بود تا از آنان روایت نماید. (سیر اعلام النبلاء، ۴۴۹/۱۴)

معنای این سخن وی که آنان را بچه خواند و اعلان نمود که پیش از زاده شدن ایشان، حدیث شنیده، این است که آن‌ها افرادی تازه به دوران رسیده بودند که متوکل پیرامون ابن حنبل گرد آورد و او را امام ایشان ساخت!

بغوی می‌گوید: «متوکل، آنان را حنبلی نمود.» یعنی ابن حنبل را که گفته‌اند غلام شیبان بود، امام ساخت و از آن پس، او امام احمد خوانده شد. هم‌بود که وی را به سامراء فراخواند و مراسم بزرگداشت و احترام برایش برپا نمود و کراماتش را میان عوام رواج داد!

یک بار یکی از کنیزان متوکل که از میان ۴۰۰۰ کنیزش نزد وی جایگاه ویژه‌ای داشت، بیمار گشت. متوکل او را به بغداد فرستاد تا امام احمد درمانش کند. هنگامی که احمد او را دید، گفت: «جن در او راه یافته است.» سپس به آن جن دستور داد که از آن کنیز بیرون رود و با کفش دم‌پایی چوبی تهدیدش نمود. آن جن از وی اطاعت کرد و از آن کنیز بیرون رفت و او شفا گرفت. سپس خبر کرامت امام احمد رواج یافت!

همین متوکل بود که فرمان داد تا احادیث تجسیم‌خدا و ناصبی‌گری انتشار یابد.